
Historie wojenne.

Na wystawie „Historie wojenne” znajdą się dokumenty, fotografie i inne pamiątki z okresu II wojny światowej po osobach, których życie związane było z ziemią raciborską.

Działania wojenne podczas kampanii wrześniowej na Górnym Śląsku zakończyły się szybko, terytorium polskiego przedwojennego województwa śląskiego zostało zajęte przez armię niemiecką w ciągu kilku dni. Tereny te zostały włączone do Niemiec i razem z Opolszczyzną od 1941 r. tworzyły Prowincję Górnośląską ze stolicą w Katowicach. Bezpośrednich skutków wojny Górnoślązacy doświadczyli dopiero na przełomie 1944 i 1945 r., kiedy rozpoczęły się bombardowania i przetoczył się ze wschodu na zachód front. Jednak lata II w. św. nie były dla mieszkańców naszego regionu spokojne. Rodowitych Polaków szybko spotkały prześladowania: aresztowania, osadzenia w obozach koncentracyjnych, przymusowa praca na rzecz III Rzeszy, wysiedlenia czy inne szykany. Najliczniejszą grupę mieszkańców, deklarującą się jako „Ślązacy”, „miejscowi” starano się zgermanizować. Aktem lojalności wobec władz niemieckich było zapisanie się na tzw. *Deutsche Volksliste*. Zachęcały do tego nawet polskie elity z zagranicy, ponieważ odmowa wiązała się z utratą majątku, a nawet ze śmiercią. Większość Górnoślązaków złożyła podpis na tej liście, wielu zrobiło to z obawy o los swoich rodzin. W regionie zaczęto też rozbudowywać aparat partyjny NSDAP, rozpoczęły swoją działalność organizacje młodzieżowe *Jungvolk* czy *Hitlerjugend*, a do *Wehrmachtu* wcielono kilkadziesiąt tysięcy mężczyzn.

Na wystawie „**Historie wojenne**” znajdą się dokumenty, fotografie i inne pamiątki z okresu II wojny światowej po osobach, których życie związane było z ziemią raciborską. Są wśród nich rodowici Raciborzanie, ale też Ci, którzy tylko przez jakiś czas mieszkali w naszym mieście lub okolicach, bądź też osiedli się i spędzili tu resztę życia w latach powojennych. W wielu przypadkach na ekspozycji będziemy mogli się zapoznać z szeregiem zabytków dotyczących jednej osoby, bądź rodziny, które pozwolą nam poznać szerzej ich wojenne losy.

Wystawa przybliży historię żołnierzy, zarówno tych wcielonych do *Wehrmachtu*, jak i tych walczących w Polskich Siłach Zbrojnych. Zostaną one zilustrowane za pomocą książeczek wojskowych, legitymacji, odznaczeń, listów pisanych z koszar, frontów lub obozów jenieckich, zdjęć czy nekrologów. Pamiątki po Polakach starających się przetrwać wojnę pod fałszywymi nazwiskami, robotnikach wywiezionych na teren Niemiec do przymusowej pracy oraz po więźniach niemieckich obozów koncentracyjnych. Druga część wystawy przybliży nam życie codzienne ówczesnych mieszkańców Górnego Śląska, zarówno sprawy związane bezpośrednio z czasem wojny (karty aprowizacyjne, dokumenty poświadczające pochodzenie), jak i te bardziej powszechne, związane z pracą, nauką czy życiem rodzinnym. Wystawa zakończy się obrazami zniszczonego w 1945 r. Raciborza oraz historiami jego mieszkańców, którzy uciekli przed nadciągającym frontem i postanowili później do niego powrócić.

Wszystkie te historie dają nam obraz wojny przeżywanej z różnych perspektyw, ale z poziomu przeciętnego człowieka, cywila czy żołnierza - jednostki porwanej wirtem wydarzeń, mającej minimalny wpływ na to co się wokół niej dzieje. Historia Górnego Śląska jako regionu o specyficznym, zróżnicowanym składzie narodowościowym i kulturowym, pozwala nam dostrzec prawdę, że w czasie wojny cierpieli przedstawiciele wszystkich, zaangażowanych w nią nacji - nie zapominając oczywiście, o tym kto rozpoczął ten straszliwy konflikt i kto popełniał największe zbrodnie.